

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/252/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206655
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8513206655.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Mariany Muránskej v právnej veci žalobcu POHOTOVOŠŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO 35 807 598, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO 36 864 421, proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa, č.k. 4C 81/2013-49 zo 1.8.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania účastníkom.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že predmetnom konaní sa žalobca domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu vo Vranove nad Topľou v exekučnom konaní 7Er 738/2010. Pri vyjadrení k žalobe žalovaná namietala premĺčanie nároku uplatneného žalobcom s poukazom na 30-dňovú lehotu od doručenia návrhu na zmenu exekútora, ktorá bola podaná 23.4.2009. Žalobca v predmetnom exekučnom konaní sťažnosť na prietahy v konaní nepodal. Túto otázku je kompetentný skúmať len Ústavný súd SR, ktorý ju preskúmal vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu. Všeobecný súd a tým i exekučný súd nie je kompetentný preskúmať postup, resp. prietahy v konaní o náhradu škody podľa 514/2003 Z.z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti. Súdna prax takisto vyvoláva potrebu uviesť do právnej úpravy možnosť vychádzať z konania o náhradu škody len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy konania, prípadne žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na tieto prietahy tak, ako je to už uvedené v § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý bol účinný od 1.1.2013. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR, ktorý sa zaoberá okolnosťami prípadov v každej jednotlivosti a posudzuje, či došlo k prietahu v tomto konaní, a to aj za podmienky, keď došlo k rozhodnutiu po zákonom stanovenej lehote, keďže nie len samotný tento údaj je bez ďalšieho zohľadnenia iných okolností podklad pretože došlo k nesprávnemu úradnému postupu. Tu v danom prípade ani súdny exekútor ani nereagoval na výzvu súdu v lehote, ktorú mu súd uložil. Pokiaľ ide o nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy vychádzal súd prvého stupňa z toho, že žiadnu takú žalobcu nepreukázal, pretože i pre prípadnú nečinnosť súdu pôvodný exekútor má v zákonom stanovenej povinnosť vykonávať úkony exekučného konania. Vzhľadom absenciu dôkazu o takejto škode nebolo možné priznať tento nárok žalobcovi. Keď v priebehu konania žalobca podal znalecký posudok č. 1/ týkajúci sa vyčíslenia majetkovej škody žalobcovi, z obsahu tohto posudku je zrejme,

že vychádzal znalec len z podkladov poskytnutých zadávateľom. Podklady boli kontrolované len po formálnej stránke, vecná stránka obsiahnutá v ekonomických a účtovných výstupoch je garantovaná poskytovateľom informácii. Z tohto dôvodu znalecký ústav ustálil len výšku škody, no nevychádzal z tej skutočnosti, že žalobcovi skutočne táto škoda majetková, či už nemajetková vznikla. Pokiaľ išlo o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, rovnako ani tento inštitút nepredpokladá automatické priznanie nároku na nemajetkovú ujmu v prípade nedodržania zákonnej lehoty aj v tomto prípade žalobca musí preukázať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Podľa § 17 ods. 3 zákona 514/2003 Z.z., je preukázanie následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení jedným zo základných predpokladov úspešnosti takejto žaloby. Žalobca tvrdil, že nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať. Tieto tvrdenia žiadnym spôsobom nepreukázal a nekonkretizoval aké ujmy na základe jeho abstraktných tvrdení žalobcovi vznikli. Keďže konajúci exekučný súd vyzval pôvodného exekútora na predloženie exekučného spisu a vyčíslenie trov konania a súdny exekútor nedodrжал túto lehotu, nebolo možné zo zákona objektívne dodržať lehotu na zmenu súdneho exekútora. Nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a nemajetkovej ujmy a postupom súdu a tým bola nesplnená aj tretí predpoklad priznania tohto nároku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca.

Vo svojom odvolaní uviedol, že súd prvého stupňa rozhodol vo veci inšpiráciou novej právnej úpravy a to konkrétne § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorá ale bola v čase, kedy si žalobca uplatňuje náhradu škody ešte nebola súčasťou právnej úpravy. Tu poukázal aj na čl. 144 ods. 1 Ústavy SR, kde sudcovia pri výkone svojej funkcie sú nezávislí a pri rozhodovaní viazaní Ústavou SR, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou a zákonom. Vzhľadom k tomu, že toto ustanovenie v čase, za ktorý uplatnil náhradu škody žalobca, ešte v platnom právnom režime nebolo obsiahnuté, nemožno použiť princíp priamej retroaktivity. Tiež súd prvého stupňa nevysvetlil prečo zastáva ten názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty vzhľadom k tomu, že takýto stav existuje u účastníka konania vždy až do konečného rozhodnutia vo veci. Pokiaľ ide o dĺžku a lehotu súdom prekročenú v rámci procesného úkonu, od ktorého náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy si žalobca uplatnil, treba brať do úvahy rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, kde doslova súd uvádza, že dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám čl. 6 ods. 1 zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote, pričom opakovane Štrasburský súd uviedol, že mimosúdne faktory ako je nárast ekonomickej trestnej činnosti alebo rozsah nevybavenej súdnej agendy nie sú argumenty, ktoré by bolo možné akceptovať. Na základe uvedeného žiadal, aby bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1, 2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu, aj keď nie je možné súhlasiť so všetkými právnymi závermi uvedenými súdom prvého stupňa v odôvodnení jeho rozhodnutia, čo však nič nemení na vecnej správnosti takéhoto rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 86 písm. a/ a d/ Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu Vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 119 písm. b/ Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 8 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o znení a doplnení ďalších zákonov (Exekučný poriadok), oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietáhov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prietáhov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúmaných exekučných konaniach uvedených v žalobách a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v predmetnej veci nedošlo k sťažnostiam na prietahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prietahy v konaní konštatoval.

Je potrebné zdôrazniť, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, že sa riadi priamo aplikáciou § 9 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z., ale okolnosti špecifikované v tomto zákonnom ustanovení v novelizovanom znení uvádza len ako príklad pre rozhodnutie o uplatňovanom nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy.

Je pravdou, že ustanovenie § 44 ods. 8 Exekučného poriadku stanovuje lehotu 30 dní na rozhodnutie súdu o zmene exekútora.

Je potrebné však brať do úvahy, že pri rozhodovaní o návrhu na zmenu exekútora je potrebné vykonať viaceré procesné úkony, ktoré súvisia s rozhodovaním o zmene exekútora (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi, vyjadrenie pôvodného exekútora a vyčíslenie jeho trov, doručenie exekučného spisu, zaslanie spisu novému exekútorovi, rozhodnutie o doterajších trovách exekúcie) a je potrebné súhlasiť s názorom, že za týchto okolností nerozhodnutie o návrhu na zmenu exekútora v zákonnej lehote nie je možné považovať za zbytočné prietahy v konaní a z toho vyplývajúci nesprávny úradný postup súdu, pretože vyššie uvedené sprievodné procesné úkony je potrebné vykonať a na ich základe rozhodnúť o zmene exekútora.

Taktiež je potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení jeho rozhodnutia, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde

relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody a v tejto súvislosti sú jeho námietky uvedené v odvolaní, týkajúce sa možného zabezpečenia znaleckého posudku právne irelevantné, pokiaľ takýto dôkaz nepredložil v konaní.

Taktiež je potrebné súhlasiť s tým, že žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožiteľnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Taktiež je správny názor súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetných exekučných veciach (ktorý v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať ani za prieťahy v konaní) a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Preto je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne a ako také ho odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto táto náhrada nebola priznaná žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.